

Крошка С. А. Шляхи феліксологічного становлення особистості та медіа-забезпечення фахової компетентності студентів Лисичанського педагогічного коледжу / С. А. Крошка, Г. М. Міненко // Освіта на Луганщині. – № 2(41). – 2015. – С. 49 – 53.

ШЛЯХИ ФЕЛІКСОЛОГІЧНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ТА МЕДІА-ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЛИСИЧАНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

У статті розглянуто раціональну організацію педагогічного процесу викладання фізичного виховання у вищих навчальних закладах; феліксологічне становлення особистості через застосування медіа-засобів у роботі коледжу з метою фахової компетентності особистості студентів.

Ключові слова: особистість, феліксологія, медіа, компетентності.

Актуальною постає раціональна організація педагогічного процесу викладання фізичного виховання у вищих навчальних закладах. На сучасному етапі розвитку вищої освіти значне місце приділяється впровадженню в навчально-виховний процес інноваційних технологій [9, с. 41], орієнтованих на перспективу розвитку нетрадиційних форм та систем оздоровлення, що допоможе студентам встановити зв'язки з природою, навчитись керувати своїми емоціями, поведінкою, рухами, досягти гармонії між тілом і духом.

Якщо студент буде володіти та активно використовувати різноманітні засоби фізичного виховання, то поліпшить свій фізичний стан, рівень фізичної підготовленості, показники фізичного здоров'я [1, с. 4]. Актуальність інтеграції медіа-освіти в навчально-виховний процес, зокрема у феліксологічному становленні особистості, обумовлена потребою оптимізації

пізнавальної діяльності особистості за рахунок інтенсифікації розвитку її уяви, мислення, розширення соціалізаційного простору.

Вища освіта виконує важливе соціальне завдання розвитку інтелектуального потенціалу України. У вирішенні цього завдання велике значення належить в реалізації педагогічних здоров'язбережувальних технологій, що є одним з перспективних напрямів підвищення ефективності навчально-виховного процесу у вищій школі, зокрема студентів спеціальності «Фізичне виховання». Численні мас-медіа впливають на формування соціальних, моральних, естетичних цінностей та інтересів особистості, стають важливим фактором впливу на її свідомість, світоглядні позиції [5, с. 9]. Виникає потреба в інтеграції змісту медіа-освіти та феліксологічного становлення особистості у соціально-гуманітарний процес коледжу, зокрема студентів фізичного виховання. Феліксологічне становлення особистості відбувається через застосування медіа-засобів у роботі коледжу з метою фахової компетентності особистості студентів.

Отже, метою статті є: обґрунтувати зміст поняття «медіа-засіб», розглянути теоретичні аспекти застосування медіа-засобів у роботі коледжу, зокрема студентів спеціальності «Фізичне виховання», висвітлити шляхи феліксологічного становлення особистості.

Аспекти розвитку медіа-освіти стали колом інтересів зарубіжних вчених і педагогів у 30-х роках минулого століття. Першу навчальну програму з медіа-освіти, яку розробив канадський науковець М. Маклюен 1959 року, активно було впроваджено в навчально-виховний процес на початку 60-х років у Великій Британії, США, Канаді, Німеччині, Франції.

Теорія і практика медіа-освіти в сучасній освіті активізує увагу вітчизняних науковців до широкого кола проблем, а саме Н. Духаніна (модель застосування медіа-освітніх технологій), Л. Найдьонова (модель медіа-культури), І. Курліщук (педагогічні основи соціалізації студентської молоді засобами масової комунікації), І. Сахневич (педагогічні умови

застосування медіаосвітніх технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців).

Проте проблема інтеграції медіа-освіти, зокрема використання медіа-засобів у навчально-виховний процес студентів спеціальності «Фізичне виховання», потребує всебічного дослідження. Новизна запропонованого дослідження полягає у виокремленні засобів медіа-освіти, які використовують викладачі Лисичанського педагогічного коледжу у навчально-виховній роботі, зокрема у феліксологічному становленні особистості.

Мета медіа-освіти – навчити особистість медіа-засобами розуміти та брати участь у медіакультурному середовищі, що її оточує. Отже, медіа – це предмети, обладнання і матеріали, які передають певну інформацію через слова, зображення і звуки, а також дозволяють виконувати певні дії інтелектуального і мануального характеру [5, с. 9]. А. Литвин стверджує, що медіа-засоби комунікації – технічні засоби створення, запису, копіювання, тиражування, збереження, розповсюдження, сприйняття інформації і обміну її між суб'єктом і об'єктом [5, с. 10]. До медіа-засобів відносяться традиційні засоби масової інформації та новітні технології.

Обираючи форми, методи, прийоми роботи із застосуванням медіа-засобів викладач коледжу навчає студентів критично мислити. Унікальність медіа-засобів пояснюється в можливостях надавати доступ до аутентичних медіатекстів, формувати навички самостійної роботи, залучати до інтерактивного навчання, розвивати творчі здібності.

Проблема здоров'я активно розроблялася такими відомими філософами, культурологами, психологами: Казначєєвим В., Климовою В., Скумінім В., Леві В., Маслоу А. Такі вчені, як: М. Болотова, І. Брехман, Є. Булич, Е. Белік, І. Мурахов – присвятили свої праці феліксології – науці про здоров'я людини [2, с. 156].

Акцентуючи увагу на думці, що нещасна дитина не може бути здоровою психічно, соціально та духовно, необхідно детальніше розглянути

поняття «феліксологія виховання» (феліксологія від лат. «feliks» – «щасливий», «той, хто приносить щастя») [7, с. 15].

Феліксологія виховання – науково-теоретичний розгляд змістовної характеристики виховання, що забезпечує включення у складі мети виховання формування здібності особистості бути щасливою в житті. Ідея щастя, на думку Павлової С. та Щуркової Н., є вихідною для педагогічного цілепокладання, визначення змісту освіти та виховання, педагогічних розробок, форм, методів, умов організації всього життя [7, с. 18].

Проблема щастя на сучасному етапі – одна з найважливіших у вихованні людини, а феліксологічна підготовка обумовлює усвідомлення особою щастя в його психологічному, соціальному та духовному ракурсі. Звертаючи увагу на такий підхід до виховання, тобто феліксологічний, ми наголошуємо на наявності відчуття щастя в житті кожного студента як головної умови формування здорового способу життя. Відповідність розвитку природним даним, використання природжених нахилів у повсякденній діяльності сприяє повній самореалізації особистості, є основою задоволення та щастя. І як наслідок такого стану організму й душі, безперечно, є внутрішня й зовнішня гармонія, прагнення до життя та неперервного розвитку, міцність духу, що саме і становить джерела здоров'я та здорового способу життя. Тому, для формування здорового способу життя є обов'язковим введення інноваційних напрямків рекреації, фізичної реабілітації та ефективних здоров'язберігаючих технологій.

Актуальним є запровадження мультимедійних методів у технології викладання фізичної культури у ВНЗ. Тому в Лисичанському педагогічному коледжі створена матеріально-технічна база для забезпечення такого процесу (фаховий кабінет з мультимедійним обладнанням, електронні посібники та контролюючі програми, науково-дослідні роботи, проекти за програмою Intel – версія 10.1, блоги з кожної навчальної дисципліни). Як джерело новітніх засобів, що сприяють підвищенню ефективності педагогічного процесу,

комп'ютерні технології можуть перетворити навчальний процес з фізичного виховання на високопродуктивний та інноваційний процес.

Системний підхід до залучення медіа-освітнього досвіду, наробок дали можливість змінити діяльнішу навчально-виховну сферу як студента, так і викладача. Для студента – це потреба в самостійному здобутті знань, більш ґрунтовний рівень підготовки завдань, зростаюча активність на заняттях з позанавчальної роботи, а найголовніше – свідомий критично-аналітичний підхід до оцінювання явищ дійсності.

Лисичанський педагогічний коледж має свою уніфіковану структуру медіа-простору: медіа-центр – сучасна бібліотека, що комплектується різними за формою документами і надає їх користувачам на вищому сервісному рівні. Соціокультурна і просвітницька робота, популяризація знань за різними напрямками серед студентів залишались одним з найважливіших компонентів діяльності бібліотеки. Сформований веб-простір центру: оновлено веб-сайт, блог, електронні сегменти (картотека, каталог тощо), сторінки у соціальних мережах, Google+; укомплектований фонд відеоподкастами, треками, тематичними фільмами, створено зручну навігацію для користування відвідувачами медіа-центру; приєднані до проекту електронної бібліотеки України ELibUkr.

Молодіжний медіа-центр – один із підрозділів навчального закладу, що становить інтегроване інформаційно-педагогічне середовище, де стали можливими нові форми в організації пізнавальної і комунікативної діяльності її споживачів. На базі медіа-центру відбувається удосконалення пошукової, дослідницької роботи, у створенні газет, відеоматеріалів, вебсторінок; розвиток естетичного, валеологічного, екологічного, феліксологічного виховання засобами медіаосвіти.

Медіа-освіта у Лисичанському педагогічному коледжі орієнтована на свободу самовираження і права на інформацію, є інструментом підтримки демократичних поглядів викладацького складу та студентської молоді. Володіння медіа-ресурсами дозволять сучасному студенту розширити рамки

інформаційної грамотності та культури відповідно до сучасного рівня розвитку інформаційних технологій, удосконалювати ІКТ-компетентність з урахуванням специфіки майбутньої професії.

Діяльність «Молодіжного медіа-центру.ua» є складовою частиною системи соціально-гуманітарної роботи Лисичанського педагогічного коледжу. Вона може бути ефективною за умов: реалізації основних завдань законодавчих та нормативних актів; традицій та можливостей навчального закладу щодо реалізації діяльності центру; забезпечення пріоритетності інтересів особистості студента, що є найвищою цінністю педагогічного коледжу; орієнтації на професійний розвиток членів центру, що сприятиме всебічному розвитку студентської молоді через інформаційний простір; органічного зв'язку зі світовою та національною історією, культурою, традиціями.

Головна мета діяльності «Молодіжного медіа-центру.ua» - виховання духовно багатой, розвиненої особистості, громадянина України, підготовка до організації роботи в освітянських закладах, у тому числі школі – формування вчителя, здатного до творчої активної діяльності з виховання учнівської молоді; професійної підготовки фахівців на матеріалах медіаосвіти.

Для розширення інноваційної діяльності «Молодіжного медіа-центру.ua» важливим є створення необхідного підґрунтя: систематичної, об'єктивної оцінки успіхів студентів як членами адміністрації, так і органами самоврядування; регулювання обсягу навантаження всіх членів медіацентру (студентів, викладачів, технічного персоналу); існування системи стимулювання активної позиції як творчих груп, так і окремих учасників.

Мультимедійні послуги інноваційної діяльності коледжу: телефонія, відеоконференції, Інтернет, дистанційне навчання, огляд відео на запит у режимі «on-line», блоги викладачів та студентів, веб-сайт, електронна газета, веб-виставки, презентації, веб-квести, он-лайн форуми тощо.

Особливу роль у діяльності меді-ацентру відіграють напрямки: екологічний, соціокультурний, феліксологічний (валеологічна студія «Краса і здоров'я», центр саногенного мислення, студія «Старт»); творчий.

Робота з високими технологіями – візитна картка сучасного студента. І ті, хто навчаються у педагогічному коледжі, самі переконуються у цьому, адже сучасні технології вже давно «прописалися» на ниві освіти, що дозволило суттєво покращити як навчальний процес, так і самостійну педагогічну діяльність молодих фахівців [6, с. 147].

Плідне співробітництво педагогічного коледжу (директор Мінєнко Г.М.) з корпорацією Intel вже стало доброю традицією. З року в рік електронні розробки викладачів і студентів навчального закладу стають володарями численних нагород цієї корпорації [6, с. 148]. Студенти оволодівають новими для себе навичками на тренінгах «Intel® Навчання для майбутнього». Запорукою того, що це навчання буде успішним, є компетентність самих викладачів коледжу, які теж мають сертифікати корпорації Intel. Всі студентські електронні здобутки знаходять застосування під час проходження практики.

Творчий викладацький колектив ставить перед студентською молоддю складні і цікаві завдання: пошук інноваційних шляхів формування феліксологічної свідомості майбутніх учителів; встановлення контактів і взаємовигідного співробітництва з іншими об'єднаннями регіону через використання єдиного інформаційного простору; формування у студентів наукового світогляду, валеологічної свідомості і культури; залучення студентської молоді до участі у конференціях, семінарах, тренінгах; прищеплення дбайливого ставлення до свого здоров'я та здоров'я оточуючих; формування у студентів навички перенесення валеологічних знань у реальне життя; створення сторінок в Інтернет-мережі валеологічної студії та висвітлення інформації про здоров'я; формування у студентської молоді механізмів саногенного мислення, продуктивної діяльності та ефективної взаємодії; популяризація спортивних ігор серед студентської

молоді; ознайомлення з елементами бойових мистецтв країн сходу; створення умов до спортивного зростання в області кінології.

Основними завданнями по формуванню культури здоров'я (КЗ) студентів є: формування принципово нового підходу до свого здоров'я, спрямованого на його збереження й зміцнення; акцентування уваги на можливостях свого організму; диференційований підхід до різних методик оздоровлення і лікування тих чи інших захворювань; уміле використання медико-валеологічних знань; пропагування ідеї здорового способу життя; знайомство з досягненнями науки валеології, медицини, фізичної культури, в галузі культури здоров'я людини.

Впровадження феліксологічних технологій у навчально-виховний процес коледжу пов'язано з використанням медико-гігієнічних, фізкультурно-оздоровчих, лікувально-оздоровчих, соціально-адаптованих, екологічних здоров'язберігаючих технологій та технологій забезпечення безпеки життєдіяльності. Вони дозволяють зберігати наявний стан студентської молоді, формують більш високий рівень їхнього здоров'я, навички здорового способу життя, дають можливість здійснювати моніторинг показників індивідуального розвитку та спортивної майстерності і проводити відповідні психолого-педагогічні, корегувальні, реабілітаційні заходи.

Мета феліксологічного руху в тісній інтеграції з медіа-засобами – сформувати у студентів необхідні знання, вміння та навички здорового способу життя, навчити їх використовувати отримані знання в повсякденному житті.

Сьогодні Українська держава та її громадяни стають безпосередніми учасниками процесів, які мають надзвичайно велике значення для подальшого визначення [3]. Серед виховних напрямів сьогодні найбільш актуальними виступають патріотичне. Реалізація Концепції національно-патріотичного виховання відбувається під час вивчення теоретико-методичних знань. В руслі реалізації даної концепції викладачі циклової

комісії фізичного виховання розробляють мультимедійні презентації, проекти, інформаційно-просвітницькі години: «Відродження Олімпійських ігор», Зоряний калейдоскоп Лисичої балки», «Коледж олімпійський», «В здоровому тілі – здоровий дух», «На обрядах спортивної слави». Викладачі створюють комп'ютерні програми «Спортивна слава України», «З Україною в серці спорт прославляємо» (Крошка С.А.), «Плекаємо здоров'я України» (Борисенко Л.Л.).

Задля реалізації завдання з національно-патріотичного виховання з 2015-2016 н.р. почали впроваджувати модуль «Хортинг». Це повноконтактний комплексний вид бойового мистецтва, народжений в Україні, який базується на принципах спортивної підготовки як спеціально організований навчально-тренувальний процес всебічного розвитку студентів. Для занять хортингом у коледжі створена матеріальна база, наявний спортивний інвентар та обладнання. Студенти із задоволенням виконують елементи змішаних спортивних єдиноборств.

Застосування на заняттях ігор, розваг, естафет, козацьких забав, спортивних ігор за спрощеними правилами сприяють вихованню патріотичних почуттів, моральних та фізичних якостей, формують свідомого громадянина України. У коледжі створена система щодо використання цих заходів.

Важлива роль у вирішенні питань формування культури здоров'я студентів та використання інноваційних підходів до вирішення завдань фізичного виховання відводиться використанню комп'ютерних засобів, мотивації та контролю за сформованістю здорового способу життя. Комп'ютерні засоби активно застосовуються на навчальних заняттях під керівництвом викладачів і при виконанні студентами самостійних завдань.

На допомогу студентам розроблені електронні підручники «Рухливі ігри», «Гігієна фізичних вправ», «Здоров'язберігаючі технології навчально-виховного процесу» (Крошка С.А.); «Валеологія» (Борисенко Л.Л.) де можна ознайомитися з теоретичним матеріалом, вибрати завдання для практичного

виконання, скористатися мультимедійними презентаціями, відеофрагментами та визначити рівень знань з даних предметів через проходження тестів; тезауруси працівника фізичної культури: теорія і методика фізичного виховання, спорт, здоровий спосіб життя. Це дає змогу студентам скористатися визначенням невідомих діфініцій та повторити вивчені.

На допомогу майбутнім фахівцям з фізичного виховання, для проведення уроків фізичної культури викладачі створюють методичні рекомендації, портфоліо сценарієв олімпійських уроків і свят з олімпійської тематики, а також методичні рекомендації щодо їх проведення; посібники з висловами про здоровий спосіб життя – плід роздумів людей, які досягли чималих результатів у різних галузях науки та культури.

Викладачі використовують на заняттях музикотерапію – психотерапевтичний метод та лікувальний засіб. Підібраний пакет музичних творів різного напрямку, зокрема і українські.

Ефективним напрямком формування професійної компетентності майбутнього педагога в Лисичанському педагогічному коледжі у плані феліксологічного здоров'я є організація занять із застосуванням новітніх оздоровчих технологій для студентів основної та підготовчої групи, заняття лікувальної фізкультурної групи для студентів, які мають відхилення у стані здоров'я. Комп'ютерні засоби активно застосовуються на навчальних заняттях під керівництвом викладачів і при виконанні студентами самостійних завдань. Молодь, яка тимчасово віднесена до спеціальної медичної або підготовчої групи, відвідує обов'язкові заняття, але виконує корегувальні вправи і вправи для загального фізичного розвитку, які їй не протипоказані.

Серед широкого розмаїття інноваційних засобів фізичного виховання привертає увагу степ-аеробіка, яка доступна різним віковим категоріям і дуже популярна серед студентської молоді. Заняття мають у своїй основі механізми впливу на внутрішню сутність учнівської молоді, їх духовність, емоційність, виразність.

На заняттях використовують вправи для збереження й стимулювання здоров'я: стретчинг, скіпінг, вправи на релаксацію, гімнастику для очей, дихальну, елементи адаптивної фізичної культури.

На базі коледжу проводяться семінари-практикуми, науково-практичні конференції з питань організації навчальних занять зі студентами, які мають відхилення у стані здоров'я: «Інноваційні підходи до викладання предмету фізична культура», «Актуальні проблеми фізичного і валеологічного виховання в Україні», «Актуальні проблеми розвитку спорту з собаками у регіоні», де познайомили з каністерапією – одним з видів лікування за допомогою собак; «Валеоуроки як основа забезпечення здорового навчального середовища», «Сучасна освіта – простір для піклування про здоров'я», «Формування культури здоров'я молоді з особливими потребами», де провели заняття з каністерапії із собаками породи «Акіта-іну»).

Висновки. У Лисичанському педагогічному коледжі склалася чітка і струнка система в рамках програми «Молодіжного медіа-центру.ua». Викладацький склад навчального закладу активно залучає студентську молодь до нових інноваційних дозвілєвих сфер діяльності, зокрема до роботи феліксологічного руху. Медіа-освіта стала невід'ємною частиною сучасної освіти і може бути інтегрована у навчально-виховний процес коледжу.

Перспективи подальших досліджень. Подальша систематизація педагогічного досвіду щодо підготовки студентів педагогічних коледжів до використання феліксологічних технологій з інтеграцією медіа-засобів у професійній діяльності, класифікація розробок та укладання на цих засадах технологій, які будуть сприяти розвитку педагогічної інноватики із застосування оздоровчих технологій у навчальний процес.

Список використаних джерел

1. Ващенко О. Готовність вчителя до використання здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховному процесі /

О. Ващенко, С. Свириденко // Здоров'я та фізична культура. – 2006. – № 8. – С. 1–6. **2. Григоренко В. Г.** Профессионально-педагогическая мотивация и современные технологии ее развития / В.Г.Григоренко / – Одесса: ЮУПУ им. К.Д. Ушинского, 2003. — 186 с. **3. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді.** - Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/. **4. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні.** – Режим доступу : http://www.ispp.org.ua/news_44.htm. **5. Литвин А. В.** Завдання медіаосвіти в контексті підвищення якості професійної підготовки / А. В. Литвин // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2009. – № 4. – С. 9–21. **6. Мінєнко Г.М., Гончаренко Н.О.** Застосування ІКТ як засобу інтеграції навчальної і наукової роботи в умовах інноваційного освітнього простору // Збірник матеріалів регіональної науково-практичної конференції «Підготовка майбутнього фахівця до професійної діяльності в умовах інноваційного освітнього простору». – Донецьк, 2011. – С. 145-150. **7. Павлова Е.П., Щуркова Н.Е.** Как воспитать счастливого ребенка (феликсология воспитания) / Е.П.Павлова, Н.Е.Щуркова / – М. : Пед. о-во России, 2010.